

Knižnica Štátneho pedagogického ústavu
v Bratislave

P 16 140

ovník

obsahujúci

vinše sviatkové, meninové, mendické
a svadobné.

Napísal

Samuel Kupčok

ev. učiteľ v Pukanci.

Turčiansky Sv. Martin.

Tlačou a nákladom J. Gašparíka, knihkupca a knihtlačára.

1905.

Nový Vinšovník

obsahujúci

vinše sviatkové, meninové, mendické
a svadobné.

Napísal

Samuel Kupčok

ev. učiteľ v Pukanci.

Turčiansky Sv. Martin.

Tlačou a nákladom J. Gašparíka, kníhkupca a kníhtlačára.

1905.

Revízia
1965

REVÍZIA 19/6

Signatúra:

Čís. prílohy:

P 16180

Čís. inv. čísl.

996/50

Kultúrna štátna podnikateľská
ústav v Bratislave

Svojmú najúprimnejšiemu priateľovi

Velebnému Pánu

JURAJOVI SLÁVIKOVI

ev. farárovi dačolomskému,

milovníkovi týchto veršov

v úprimnej úcte venuje

Spisovateľ.

Miesto predmluvy.

Na povzbudzovanie viacerých priateľov a milovníkov mojich vetchých veršov odhodlal som sa vinše svoje sosbierať, doplniť a tlačou vydať, aby sa neroztratily a iní aby si ich neprivlastnili. Nepodal som síce mnoho nového, len v obrátenej podobe veršovanej, aká je ľudu nášmu vrodená, dľa možnosti slohom a veršom ľahším a hladším. Sú mnohé vinše i dlhšie, najmä svadobné; nuž ale „starejšími“ bývajú okolo nás ľudia, ktorí sa aj dlhšie „litanie“ naučia a z dlhého dá sa kratšie ľahko spraviť.

Odporúčam svoju prácičku ctenému občestvu slovenskému, cteným pp. kollegom učiteľom a velebným pp. farárom k rozšíreniu medzi ľudom.

V Pukanci, dňa 27. marca 1905.

Samuel Kupčok.

I.

Vinše vianočné.

Rodičom, rodine, priateľom atď.

Napred oslovenie: Drahí rodičia! Drahý tatiček, milá mamička! a podobne aj rodine a priateľom.

1.

V narodenom Ježiškovi
radujme sa, veselme sa;
nech Vám všetko dobré dajú
milostivé vždy nebesá!

2.

Krásne sviatky
sú vianoce,
svet len slávou
sa ligoce;
vyšlo jasné
Svetlo sveta,
milostivé
nesie letá.
Preto chválu
spievam mu ja
v čas radosti:
halleluja!

3.

Svätej noci sa mi snilo,
že sa dieťa narodilo
v mestečku Betleme:
v tieto sviatky nech Syn Boží
radosť, dobrú vôľu množí
ľuďom celej zeme!

4.

Na stolíku stromček
milostne prekvitá,
dnes Ježiška s darmi
dobré dieťa víta.
Nuž nechže dar lásky
v šťastí aj Vám dáva:
za dar Syna Jeho
Pánu Bohu sláva!

5.

Nesiem Vám novinku,
čo som sníval v noci:
že sa nám Spasiteľ
zrodil z Božej moci.
Preto si Ho s Vami
vítam ja maličký;
veď zo srdca ľúbi
On dobré detičky.
I Vám nech udelí
potechy aj sily,

by ste sa, jak z Neho,
i zo mňa tešili!

6.

(Dľa ľudového).

A ja, malá panna,
vítam Krista Pána ;
vítam ho ja, vítam,
koláčik si pýtam.
Kristus narodený
k večnému spasení,
Ježiško náš milý,
daj Vám zdravia, sily ;
všeho do sýtosti
a večnej radosti.
Koláčik mi dajte,
s Bohom zostávajúte!

7.

(Dľa ľudu).

A ja, malý žiačik,
spievam ako vtáčik
veselú pesničku
o malom Ježišku,
ktorý sa v Betleme
narodil na slame:
aby nás vykúpil,
s neba na zem stúpil.
Z narodenia Jeho,
Syna to Božieho

so mnou sa radujte,
Bohu prespevujte,
že nám spásu dáva:
Pánu Bohu sláva!

8.

S najkrajšou novinkou
ponáhľam sa zrána:
že Vykupiteľa
porodila Panna
Mária v Betleme,
ľúbezné dieťaťko;
kebych i ja bola
tak dobré dievčaťko!
Od Neho vše dobré
Vám i sebe pýtam:
vítajte Ho slávne,
ako Ho ja vítam!

9.

Dnešnej noci anjely
roztrúbili chýr veľký:
že Kristus Pán s neba stúpil,
ľudstvo celé by vykúpil;
zarmútených rozveselil,
dary lásky štedrô delil.
K anjeliťkom sa ja družím,
za Ježiškom srdcom túžim,
ktorý vo vianočnej dobe,
dary lásky dá chudobe.

Preto v tejto slávnej chvíli
prajem Vám, rodičia milí,
radosť sladkú a bez bóľu,
s požehnaním dobrú vôľu!

10.

(Dľa ľudu).

A ja malý, neveličký,
pýtam si ja do kapsičky
kus koláča, kus mrváča,
vypustím Vám z kapsy vtáča.
Krásno vtáča, Jezuliatko,
prerozkošné to dieťatko,
čo nám s neba dnes sletelo
a prijalo ľudské telo.
Ktoré všetci dnes vítajme,
celým srdcom radi majme;
Ono radosť, blaho množí.
Vítaj, vítaj, Synu Boží!

11.

Nad Betlemom hviezda svieti,
do Betlema všetko letí;
mužia, ženy, starci, deti,
traja králi, v diaľne svety,
videť nádej, spásu sveta,
čo čakajú dávne letá.
A Syn Boží tam v jasličkách,
spanilosť mu svieti v líčkach.

Dobré dietky On žehnáva,
všetkým ľuďom dary dáva
s vysokosti a z milosti —
sláva Bohu na výsosti!

12.

Maličký som, ale zato
veľké veci zvestujem:
Kristus Ježiš narodil sa,
z toho sa ja radujem.
Radosť svätú i Vám prajem,
rodičovia milení;
pokoj nech Vám v žití dáva
Kristus Pán narodený!
Aby ste tak mnohé hody
vianoc milých slávili,
a s nami sa v Synu Božom
v dobrej vôli tešili.

13.

Keď zablysla jasná žiara
nad Betlemom v tichú noc,
pastierikov kol' košiara
predesila strachu moc.
Lebo svetlo nevídané
nebom zaplápolalo,
krajšie než tie zore rannie,
svetu ukazovalo:
„Tam v Betleme svetlo sveta
vyšlo ľuďom k spaseniu;

po tme bludu je už veľa,
vstaňte k novuzrozeniu!
Svetlo sveta Vás osvecuj,
milosť Božia zahrievaj;
dobrú vôľu v nás rozniecuj,
pokoj do srdc nalievaj!

14.

Hviezda krásna nad Betlehemom
v slávožiare zastala;
bleskom slávy v tichu nemom
jakby ľudstvu volala:
„Dobry pastier sa narodil,
čo o ovce pečuje;
by nás k pastvám živým vodil,
aj nebo nám daruje.
Pošmúrne dni, navštívenia,
Pastier duší, zaháňaj;
prived na cestu spasenia,
milosťou sa k nám skláňaj!
Dobry pastier, ovce svoje
veď v ovčinec jediný;
odvrát od nás nepokoje,
odpusť naše nám viny!
Do ovčínca nebeského
shromažď, Kriste, všetkých nás,
keď z rozkazu zavznie Tvojho
k nám anjelskej trúby hlas.

15

Jak radostná to novina:
dnes daroval nám Boh Syna!
Preto všetci sa radujme,
hallelujah! prespevujme;
do Betlema myslou poďme
a srdcom sa znovuzrodme,
by mal v nás Boh zaľúbenie!
Plesaj, ľudské pokolenie!
Ztratili sme k nebu práva,
Boh pravicu nám podáva,
by sa s nami ľuďmi smieril.
A aby to človek veril:
na závdavok Svojho Syna
dal — zmazaná naša vina!
On jediný nám spomôže!
Pomáhaj nám, Pane Bože,
v stálom zdraví, s vôľou sladkou
dožiť mnoho vianoc-sviatkov!

16.

Ó, jak šťastná to hodina,
že nám Boh dal Svojho Syna;
z neba na zem Ten stúpuje,
čo miláčkom Božím sluje;
z dielok bludu a temnosti
činí dietky tej svetlosti,
čo celému svetu svieti,
v svetle milosť Božia letí.

Boh sa pre nás stal človekom,
my spasení večným vekom;
Božími sa synmi stali.
Bohu zato vzdajme chvály!

17.

Prečo srdce dnes sa teší,
prečo duša plesá?
prečo radosť je na zemi,
jasajú nebesá?
či, že hody snáď nastaly,
nasýtenie tela?
preto spieva tak veselo
mladá chasa celá?
Oj nie! Preto, že Syn Boží
dnes sa nám narodil,
ľud oddaný tme a bludu
z hriechu vysvobodil.
V tento slávny deň Vám prajem
zdravia, šťastia, sily,
aby ste sa ešte dlho
s Ježiškom tešili.

18.

Pri Betleme, tam pastieri
ovečky si strážili
a hviezdičky milo s neba
ľúbym svetlom žiarily;

keď tu razom z čista-jasna
nebo sa im otvorí
a kraj žiарou čarokrásnou
zôkol-vôkol zahorí.

Táto žiara predesila
bleskom zraky pastierov,
ale anjel hlasom zvučným
potešuje ich vierou:

„Nebojte sa, bo zvestujem
ľudstvu radosť velikú;
zaplesajte, svetom hláste
v preradosnom pokriku:
že Spasiteľ sa narodil
pokoleniu ľudskému;
chodte dolu do Betlema
a pokloňte sa Jemu!“

Aj nám dneská hlas ten milý
k povzbudeniu zaznieva;
„nebojte sa, nedeste sa!“
chór anjelov nám spieva.

Preto spolu radujme sa,
bo sme Božia rodina;

Bôh sa s ľudstvom znovu smieril
a daroval nám Syna.

Nechže radosť, pokoj blaží
Váš dom, celú rodinu;
z duše so mnou zaspievajte:
sláva buď Hospodinu!

19.

Ó, jak vzáctna to novina,
svetom celým čo pohýna:
že spasenie celej zeme
narodilo sa v Betleme!
V mestečko to nepatrné
celé ľudstvo dnes sa hrne;
raduje sa Boží ctiteľ,
že sa ľudstvu Vykupiteľ
narodil z Márie Panny,
Ten prorokmi sľubovaný.
Pospesme že dnes do chrámu
spievať zvučne pieseň známú:
„Sláva Bohu na výsosti,
dárca všeliké radosti,
že nám poslal Syna svého,
vůdce spasení nášeho!“
Daj nám pokoj tu na zemi,
panuj medzi ľuďmi všemi;
uteš duše, mysle zjasni;
v srdciach plameň nevyhasni
viery, lásky a nádeje;
do srdc našich nech naleje
potechy ten víťaz pravý,
dedič večnej nebies slávy.
Nech v pokoji dom Váš stáva,
budiž zato Bohu sláva!

20.

Po tom štedrom svatvečeri
pekné sničky sa mi snily,
že nebesá bleskom slávy
dokorán sa otvorily;
húf anjelov v strojných radoch
s pochodňami a trúbami
sostupoval s neba na zem
s chválospevy, výkrikami:
„Sláva, sláva na výsostach
Bohu Otcu nebeskému,
a na zemi pokoj ľudu
s Bohom dnes už smierenému!“
Radujte sa, ľudia Boží,
z toho daru prevzáctneho,
že k spaseniu nám daroval
Syna Svojho jediného.
Nech Vás ten Syn Boží, milý
potešuje stále z neba;
dáva zdravia, čerstvosť, silu,
vezdejšieho dosti chleba;
dom, statôček nech ochráni
od nešťastia, biedy, škody!
Tak domácim i s rodinou
ja veselé prajem hody!

21.

Jak sa belie, jak sa skveje
utešené ráno!

do očí sa všetko smeje
jaksi rozihrano;
šat slávnostný si oblieka,
do chrámu sa strojí;
piesne slávy prespevuje
v posvätnom pokoji.
Jaké šťastie, jaké blaho
svieti z každej tvári;
šťastie, blaho, radosť, pokoj
sú nebeské dary!

A tie dary kto rozdáva?

Najväčší dar Boží!

Ten útechu, dušiam spásu
s Duchom Svätým množí;
smutných teší, bôle hojí,
chudobných bohatí,
milosrdné srdcia budí
a sirôtky šatí.

Preto i ja Vám vinšujem

v tento deň radosti

všetkých Božích darov vzácných

aj zemských v hojnosti;

ku životu dobrú vôľu,

aj radosti veľa,

život cnostný, deň posvätný

k sláve Spasiteľa.

22.

Rodičovia premilení,

nesiem Vám novinu

preradostnú, preto zavznej:
sláva Hospodinu!
Čo proroci predveštili,
to sa tejto noci
splnilo, bo slovo skutkom
stalos' z Božej moci:
Ten zo všetkých sám najväčší
prorok prišiel na svet,
tam v Betleme z čistej Panny
krásny vykvitnul kvet.
On vykúpi celé ľudstvo,
sníme hriechy sveta;
zármutok i bôle lieči,
dá milosti letá.
Preto z Jeho narodenia
so mnou sa radujte,
Ježiškovi srdcom, ústy
slávne prespevujte:
Sláva, sláva budiž kvetu
premilostnej krásy!
Synu Boží, popraj že nám
časnej, večnej spásy!

23.

Ach, jaká to krásna pieseň
dnešnou nocou krásne znela;
srdce je vo vytržení,
oblažená duša celá!
Tak mi dobre, tak mi blaho,
Boha Otea duch velebí;

s anjeličkami sa veselím,
cítim sa byť ako v nebi.
Bo Syn Boží s neba stúpil,
nám sa rovným stal bráčekom,
tým do neba nás povýšil,
keď sa z Boha stal človekom.
Z Betlema, malého mesta,
ukázal nám krásnu cestu,
k spáse a k milosti Božej,
k tomu nebeskému mestu.
Radujme sa, veselme sa
z narodenia Jezukrista:
pokoj, šťastie nech zavíta
v srdcia naše, radosť čistá.
Tak, ako nás Boh miluje
i my ľúbme sa navzájom:
zo srdca Vám všetkým milé,
a blažené sviatky prajem!

24.

Prečo by sa ja chudobný
nemal dnes tiež radovať?
veď Boh ráčil i chudobe
Syna Svojho darovať.
Že chudobní sme, čo po tom,
dnes niet nato ponosy;
dnes chudoba v poctivosti
bohatstvom sa honosí.
Dnes nehľadí Boh na šarlát,
zlato, šperkov ozdobu,

dnes sniečko Božej lásky
osvietilo chudobu.
Veď Syn Boží, Svetlo sveta,
v chudobe sa narodil,
za útuľok a kolísku
jasličky si vyvolil.
Pán Boh hľadá len do srdca,
a kto sa mu oddáva,
tomu všetkých Svojich darov
v hojnej miere podáva.
Preto nech dnes, i vždy pokoj
v dome Vašom prebýva
a z úst nech sa radostný spev
k sláve Božej ozýva.

25.

Slávme slávne deň vianočný,
krásny, utešený,
svetu vzáctny dar doniesol,
dar velikej ceny.
Tam v jasličkách dieťa Božie
buvá v sladkom spánku,
pri ňom bielych chór anjelov
spieva kolísanku.
Kol' ústičiek hrá mu sladký
úsmev mieru, spásy!
na tváričke zas nevina
s citom blaha hrá si.
Dieťaťko to osvecuje
anjelská milota;

teplom lásky ľudstva Božia
zahrieva dobrota.
Z kolísanky anjelicov
znejú slávne tóny:
„Spasiteľ sa Vám narodil“ —
celým svetom zvoní:
„Radosť, radosť nad radosť
aj Vám dobrá vôľa,“
milí, drahí rodičovia,
pôdielom by bola;
dobrá vôľa, vždy hotová
ku dobrému skutku;
by sme boli Vám k radosť
a nie ku zármutku,
korili sa na vôli Božej
v radosť, žalosti
a vierou si vydobyli
slávu vo večnosti.

26.

Krásny je ten deň vianočný
krajší nado všetky,
preto sa mu každý teší,
zvlášte ale dietky:
bo Ježiško dary dáva
jednomu každému,
kto je dobrý, bohumilý
a poslušný Jemu.
Aj ten deň sa preto teší,
ten deň slávy, krásy,

že sa stal dňom narodenia
na svet prišlej spásy.
Na stole sa dar Ježiškov,
jedlička, zelená,
ovocím a sladkosťami
hojne obťažaná;
lež najväčší z darov je ten,
čo Ježiško dáva:
keď rodičov i s dieťkami
štedre požehnáva.
A ja prajem Vám zo srdca,
rodičovia milí,
by ste z lásky Ježiškovej
vždy blažene žili
a prežili ešte mnoho
týchto sviatkov blahých
v pokoji a blaženosti,
v kruhu svojich drahých.

27.

Nastal nám čas preradosťný,
bárs sme aj chudobní;
prišiel vianoc deň milostný:
Kristu sme podobní.
Malý, nahý k nám prichodí
v jasľach uložený,
lež k Otcovi nás privodí
Syn Boží milený.
V chudobe na zemi živý
chudobne sa šatil,

by nás spásy milostivým
rúchom obohatil.
A tak aj nám, bárs aj zemské
nemáme majetky,
On kráľovstvo dal nebeské,
tiež sme Božie dietky.
Milosť Božiu On vydobyl,
vykúpil svet hriešny,
božstvom Svojím nás ozdobil,
dal nám život večný.
Tak pomohol nám k majetku
viery a nádeje;
vyliat na nás lasku všetku,
dobro sa nám deje.
Ja Vám prajem, milí moji,
zdravie, šťastie stále;
tam v nebeskom zas pokoji
hody neskonalé!

28.

Ajhľa, svitnul deň ten milý,
po ňomž ľudia tak túžili,
jak po čerstvej smädný vode,
chorý slnka po východe.
Oj, milý ten deň každému,
bohatému, chudobnému:
veď Spasiteľ sa narodil,
ľud z tmy hriecha osvobodil;
chudobným ku potešeniu,
smutným ku obveseleniu.

On opustil neba slávu,
v prach ponižil božskú hlavu ;
s neba na zem vďačne stúpil,
aby svoj ľud si vykúpil.
„Preto z daru tak drahého
ďakujme z srdca pravého ;“
nechajme cestu márnosti,
a po cestách choďme cnosti ;
majme v Krista vieru pravú,
dožijeme večnú slávu ;
tu na zemi radosť, pokoj,
Synu Boží, Ty pri nás stoj !
Daj rodičom (priateľom) sviatky milé,
požehnaní, prajné chvíle ;
radosť, pokoj tu v časnosti,
život večný na výsosti !

29.

Včera večer sa jedlička
zelenala v kráse,
a izbička ligotala
sa v tých svetiel jase ;
stôl obrúskom prikrytý sa
belel ako sniažik,
vôkol neho posadil sa
bol rodinný krážík.
Na jedličke pozlátané
visia ľúbe dary,
s nej na dietky utešené
Božie svetlo žiari.

A na stole dobrých vecí —
až tak chuť prichodí!
veď slávime zbožne všetci
zas vianočné hody.

A po hodoch zazvučala
tá veselá pieseň:

„Čas radosti, veselosti“ —
preč žiaľ, smútok, tieseň;

„Narodil sa nám Spasiteľ“
a iné pesničky,

„Všeteho sveta Vykupiteľ“
pel veľký, maličký.

A po noci utešený
deň nám svitnul zase;
v dobrú vôľu vše sa mení
vo vianočnom čase.

Jedlička sa vždy zelená,
či v zime, či v lete:

nech že nádej Vám milená
s vierou, láskou v kvete!

Radosť, pokoj v ten deň milý
praje duša vrelá:

aby mnohé ste dožili
hody Spasiteľa!

30.

Chodia dietky z dom' do domu
s veselostou na tvári;

aj ja sa sem včas ponáhľam:
nech sa dobre Vám darí!

Veď Boh Syna nám daroval
a to je ten braček náš;
zostaň s nami v dome tomto,
kým nám všetkým požehnáš;
Veď Tys' tak rád dobré dietky
srdecom, dušou miloval;
na ruky s' ich Svoje brával,
od úrazu varoval.

Vlož i na mňa, Kriste, ruku
Tvojej Božskej milosti,
by som Ti žil ku cti, chvále
a rodičom k radosti.

By dožili mnohé hody
vianoc svetlých blažení,
až kým sa im časná radosť
v život večný premení!

31.

Donášam Vám krásne heslo,
čo mi ráno dnes domieslo;
čo pri speve veľkí, malí
vo svätvečer sme čakali.
Okrášená naša chyžka
ku privítaniu Ježiška;
teplo viery ju sohrieva,
pocit blahý v dušu lieva;
bo Ježiško v tejto dobe
nesie radosť aj chudobe,
aby si viac nestýskala,
z úst jej znela Bohu chvála;

Narodil sa ten Pán slávy,
Vykupiteľ z hriechu pravý.
Chlieb spásy za pokrm krája,
slovom Božím nás napája;
mannou lásky život sladí —
najvzáctnejšie to poklady!
Preto v tento vianočný čas
pozdvihnime k nebu svoj hlas;
zo všetkých úst Božie meno
budiž slávne velebeno.
Nuž, nechže sám ten Syn Boží
zdar pri práci žehná, množí;
dá nám pokoj, radosť pravú,
po časnosti večnú slávu!

32.

Herodesom strach lomcuje,
keď novinu hlasnú čuje:
od východu traja králi
že Ježiša dovedali,
ako kráľa židovského,
ľudstvu dnes narodeného.
Aj on sa na dieťa pýta
a vraždy sa špatnej chytá;
dieťaťu len zkažu hľadá,
od zúfania tvár mu bľadá.
Ale darmo. Zlé úmysly
z moci Božej na zmar prišly;
Boh ochránil Svojho Syna,
prišla spásy nám hodina;

k ľudu svojmu Boh sa hlási,
posiela mu dárcu spásy.
Nuž, vitaj nám, Spasiteli!
blaž rodičom život celý;
daj im z dietok potešenia,
po živote oslávenia!

33.

Nad Betlemom hviezda stojí,
jasnou žiarou plápolá;
vidiek spočíva v pokoji,
tichosť svätá dokola.
Komu že tá hviezda svieti
jako lampa na cestu?
prečo jasní šíre svety,
by náhlily ku mestu?
Traja králi od východu
za tou hviezdou putujú;
že kráľ prišiel z kráľov rodu,
novinu tú počujú.
Preto náhľa na poklonu
s darmi v poctu drahými;
hviezda milo s neba sklону
usmieva sa nad nimi.
O kráľovstvo neboja sa,
že im kráľ ten odníme;
Herodesa strach len striasa
jak' trstinu na zimē:
nevie, že kráľovstvo Krista
nenie tohto zo sveta;

On kráľ neba, to vec istá,
nie len časné na letá.
Kráľu kráľov narodený!
príď kráľovstvo Tvoje k nám;
Ty si kráľom lásky, spásy,
v srdciach našich kraľuj sám!
V dome tomto kráľovstva si
bohoľúby vzdelať stán;
požehnávaj darov spásy,
Ty si neba, zeme Pán!
Mužne konať daj v pokoji
pút života časného,
by prísť mohli k Tebe tvoji
do kráľovstva večného!

34.

Milí moji! videli ste včera
svetlo krásnej hviezdy na nebi?
ktorej svetlo svetom rozprestiera
jasnosť blahú, deň ju velebí?
Dnešný deň to, pred nímž uletela
v diaľne kraje bludu tmavá noc,
v ňomž zo všetkých úst by sláva znela:
premožená padla hriecha moc.
Svetlo svetiel láskyplne žiari
do chalupy aj do paláca;
a milosti Božej nesie dary
jasné slnko i blesk mesiaca.
Syn Boží sa s neba učlovečil,
a nám nízkym v sláve verným stal;

nepokoj srdce božskou láskou sliečil,
hriechy sveta k spáse na spä vzal.
Z daru toho sladkej blaženosti
z celej duše sa ja radujem,
za dar vzáctny nebeskej milosti
srdiečko mu svoje darujem.
Synu Boží! Zostaň s nami stále,
v srdciach našich vystav sebe chrám :
ať žijeme Tebe ku cti, chvále,
Ty si neba, zeme mocný Pán!
Buď prítomný i tomuto domu
požehnaním hojným v časnosti!
vzdial od neho nehodu, pohromu,
daj života spásu vo večnosti!
Tam radostne budem' prespevovať
slávopieseň v nebeskej ríši ;
s anjelikmi slávny hod hodovať —
vitaj, narodený Ježiši!

35.

Tma zaľahla šírým krajom
zôkol-vôkol Betlehema;
zem objaly sladkým spánkom
pokoj svätý, tichosť nemá.
Drieme pastier s ovečkami,
zvuk zvončekov zmlkol dumný,
ani lístok stromov nehne
slabým vánkom vetrík šumný.
Sladko spí kraj, — keď tu razom
hviezda jasná zaplápolá

svetlom jasným, zrak slepiacim
ožiari zem dookola.

A hlas trúby archanjela
zbudí ovce i pastierov;
ľak predesí s bážňou veľkou
všetkých ľudí s malou vierou.

Len keď anjel: „Nebojte sa!“
zvolá, srdcia sa utíšia,
„Spasiteľ sa Vám narodil“ —
radostnú zvesť radi slyšia.

V zvuky trúb sa hlasy zvonkov
ovčích v súhlas ladný spoja
ľuďom dobrej vôle nesie
anjel Pána dar pokoja.

A pastieri, utešení,
Ježiškovi sa radujú,
aj ovečky aj baránky
veselo si poskakujú.

Dušou, srdcom slasť zavládne,
s pokojom aj dobrá vôľa;
daj Boh šťastia, mier a spásu —
niet zármutku, niet viac bóľa;
preč strach, vyjasnime mysle —
aj nám toto heslo zneje:

kto proti nám, keď Boh s nami?
 svetlo spásy sa nám smeje.

Preto prajem: nech Vám to Boh
 z lásky Svojej vďačne dáva,
 a že nám dal Svojho Syna:
 na výsostach Bohu sláva!

II.

Vinše novoročné.

Rodičom, rodine, priateľom atď.

36.

Prišiel rok nový;
mamke, tatovi,
celej rodine
daj, Hospodine,
daj požehnanie,
dobra hľadania,
pokoj so zdravím
nepremieňavým!

37.

Malý málo rečňujem,
ale veľa vinšujem:
v novom roku
život jarý;
nech sa Vám vše
dobre darí!

38.

V novom roku
nové šťastie

v dome tomto
nechže rastie ;
z dietok radosť,
všade pokoj,
milosť Božia
pri Vás vždy stoj!

39.

V novom roku zdravia sily
dajže novejš, Bože milý!
Žehnaj kroky, práce všetky —
to Vám prajú vďačné dietky.

40.

Vinšujem Vám mnoho rokov,
v nich šťastlivých mnoho krokov;
bárs sa časy v nich aj zmenia,
žiadne smútky, len tešenia;
daj Vám všeho, čo potreba,
v novom roku Pán Boh s neba!

41.

Šťastlivý rok prajem nový
mamke milejš, oteckovi:
v stálom zdraví, pri pokoji
by sme žili všetci svoji;
v zármutku nech nik nestene —
pomoc, Kriste, v Božom mene!

42.

Šťastlivý rok nový
mamke, tatičkovi!
V mene Jezukrista
teš Vás radost čistá;
nech drahým rodičom
nechybuje v ničom.
Daj Boh zdravia sily,
aby sa tešili
vo dietkach zdarilých
mnoho rokov milých!

43.

Starý rok sa pominul,
zavítal zas nový:
ó, by v ňom Boh privinul
osamelé vdovy,
jako si Ty, mamička —
ja Tvoja sirota, —
dnes preč z očí slzička:
nech Božia dobrota
požehná Ťa i so mnou
darom zdravia hojným,
vierou, láskou nezlomnou,
svedomím pokojným.
Otec vdov a sirôtok
aj ďalej pomôže,
On zastaví slzotok —
daj rok šťastný, Bože!

44.

Hej, vážny je v žití ľudí
deň roku nového,
len v ňom každý praje, túži,
čaká, čo dobrého.

Aj ja nechcém opozdiť sa
s novoročným vinšom,
keď nevládzem zavďačiť sa
krajšie, v dare inšom.

Len, čo prajem, nech pravica
Božia na Vás splní:

hrejte sa vždy lásky Božej
na teplom úslní;

čerstvosť, silu duše, tela
daj Vám, Hospodine;

dobrá vôľa, blaho, pokoj
nech sa nepomine!

45.

Taký som rád, že hneď zrána
môžem priať nový rok,
by zdarený bol od Pána
každý deň každý krok.

Naplň, Bože, zbožím, chlebom
komory aj humná,

nech nevládze hlavou, myslou
žalosť a péč dumná.

Dietky, čeľaď v bázni Božej
nechže prospievajú;
cirkev, vlast, rod len horlivých
údob nech z nich majú.
Zub času nech žitie Vaše
starobou neraní;
žitie jaří v novom roku
v Božom požehnaní.

46.

V roku starom šlo to smutne,
milí moji, doma, v poli;
slzou zvlhlo oko mutné
v navštívení, škode, bóli.
V sadoch, roliach neúroda
denný chlebič uskrovnila;
v dome nemoc, nepohoda,
zármatok Vám spôsobila.
Ale Božia dobrá ruka
zlé zas v dobré premenila;
zacelela radosť, muka,
viera, nádej zas ožila.
Preto nahráď v roku novom,
čo nedoprial nepriaznivý;
obraduj Vás techy slovom
sám Hospodin milostivý.
Daj ovocia, zbožia hojnosť,
aj duševných cností darov;

duše, svedomia spokojnosť,
svojich chráň pred s neba károu;
zdar Vám práce pilnej kroky,
a praj šťastné žitia roky!

47.

Vinšujem Vám nový rok,
rodičovia (mne priatelia) milí!
a teším sa, že ste ho
vo zdraví dožili.
Daj Boh k žitiu čo patrí
roku nastalého;
požehnania i zdravia
čerstvého, nového.
Novej viery, nádeje,
že sa zdará práca!
milosť Božia že bude
stále k nám trváca.
Boh zachráň dom, rodinu
od nešťastia, škody;
v novom roku nech sa nám
všetkým dobre vodí!

48.

Sláva Bohu! nový rok sme
v zdraví zas dožili:
dajže Vám v ňom zdravia, šťastia,
Pane Bože milý;
Žehnaj v poli, na viniciach,
v zahradách úrody;

→ Samuel Pra

1. Febr. 1911, Luče

zachovaj dom i majetok
od nešťastia, škody.
Udrž svornosť medzi ľuďom,
kresťanského ducha;
daj žiť, ako dietkam Božím
poriadne prislúcha.
Ak nepridáš, neodjímaj,
Bože, dobrodení;
dni naše sú spočítané,
radosť v žiaľ sa mení.
A budúcnosť nám na čele
nie je napísaná:
dnes žijeme, lež či zajtra
dočakáme rána?
Všetko minie svojím časom,
Boh je pravda večná;
kto žil pravde, toho oblaž
láska nekonečná.
Láska Vaša aj na mňa sviet
v tomto noyom roku;
nuž daj zdaru Boh laskavý
Vám pri každom kroku!

49.

Nový rok tu; slnce nový
beh na dráhe začalo;
v obrezanom Synu Božom
nové svetlo zjasalo.
Svetlo to sviet požehnane,
spásonosne osvecuj,

z viery živej k bôhuľubým
skutkom lásky podnecuj.
Nedaj klesať a nedopust
z cesty cnosti sa zvrátiť;
daj horlivosť, vôľu pevnú,
v zkuškách žitia s' neklátiť.
Lebo len cnosť, pravda v Bohu
iste slávne zvíťazí;
krivda, čo aj za stôl sadne,
sama seba podrazí.
Boh za pravdu bárs dá trpieť,
zhynúť však nedovolí;
vie najlepšie z Jeho verných
ktorého kde čo bolí.
Oddiaľ od Vás slzy, žiale,
• obráť v radosť pokoja;
boj bojovať dajže zdarne;
niet víťazstva bez boja.
Predlž roky a daj zdravia
starým, mladým stáleho;
chráň od ohňa, búrky, škody
toho roku nového.
A keď by aj Boh povolal
niekoho z nás v hodine:
nech mu svieti milostivé
leto v nebies výšine!

III.

Vinše na deň mena.

Rodičom.

50.

Mamička! na Tvojho mena
buď srdečne pozdravená:
Pán Boh Ti daj zdravia, sily,
v kruhu dietok život milý!

51.

A ja maličký
vždy od mamičky
všetko dobré mám,
ja Ti zato dám
vinšík srdečný:
daj Ti Boh večný
zdravia stáleho,
všeho dobrého!

52.

Na deň mena,
otecko náš,
vinš Ti prajem —
veď ho Ty znáš:

celý život
buď šťastlivý;
nech Ťa nám Boh
dlho živí!

53.

A ja maličká
ľúbim tatíčka,
k menu čo Ti dám?
z duše privolám:
ľúbim vrele Ťa
povďačné dieťa;
Boh Ťa živ v zdraví,
daj pokoj pravý!

54.

Na deň mena,
mamka naša,
vďačná dcéra (-ný syn Ti)
vinš prináša:
buď zdarená
Tvoja snaha;
nech Ti v zdraví
Boh pomáha!

55.

Ach, jak milý svitnul nám deň,
jaké dobré nebe!
Otecko náš! taký dobrý
Pán Boh daj aj Tebe!

bo dnes mena: predraheho
s Tebou sme dožily!
stonásobne dietkam Tvojim
tento deň je milý.
Otecko náš! tak nám blaze,
že Ťa tak čerstvého
vidíme a priať Ti môžeme
zo srdca čistého:
aby Otec všemohúci
v zdraví Ťa zdržoval!
akby Teba sme nemaly,
kto by nás vychoval?
Ty pracuješ, Ty nás živíš,
Tys' naša ochrana:
Ži nám dlho v dobrom zdraví
z lásky nebies Pána!

56.

Ja synček (dcérka) maličký (á)
ľúbim si mamičku,
bo ma tá pritúli
ku hladkému líčku;
na mamkinom lone
tak sa dobre cítim,
že ju v blaženosti
kolo hrdla chytím.
A jej mäkkú rúčku
vrelo pocelujem;
a tak jej na mena
srdečne vinšujem:

Živ, Bože, maminku
láskou nám objatú;
žehnaj náruč teplú,
láskou k nám rozpiatú!

57.

Komu lepšie, jak nám dietkam
v rodičovskej ochrane:
bezpečné sme pod ích krídlom,
nič tu sa nám nestane!
Život máme ako v raji,
o nič sa nestaráme;
jako vtáčky — preleletáčky
po svobode lietame.
Sladká láska rodičovská
praje vďačne, čo treba,
srdce, ducha vychováva,
vezdejšieho dá chleba.
Preto srdce vďakou bije,
otecko, zvlášť v tento deň;
pocit šťastia zvládni Tebou,
v radosť, techu sa Ti zmeň!
Veď my dietky ku Tebe sa
úctou, vďakou túlime;
z hlbín duše vzdychom vrúcim
Boha Otca prosíme:
by si sa z nás dlho tešil,
chválil v dobrom pokroky;
živ Ťa Pán Boh v zdraví, v šťastí
dlhé časy a roky!

58.

Ach, maminka, tak mi dobre
okolo srdiečka;
tak sa teším z tohoto dňa,
ja vďačná dcérečka;
srdiečko mi od radosti
dobre nevyskočí
a svet celý radosťou sa
okolo mňa točí.
A to preto, že dal mi Boh
dožiť Vašho mena,
čo pre Vaše vďačné dietky
sviatok hneď znamená.
Nuže, Bože dobrotivý,
daj Vám zdravia, sily,
aby ste sa z dietok dobrých
s tatičkom tešili!
Bože, dajže Vám života,
pokým si žiadate,
pokým dietky, útle kvietky,
zdarne odchováte.
Preto ten deň tak mi blaží,
tak teší dušičku,
že ešte raz prosím Boha:
živ dobrú mamičku!

59.

Dobrý deň Ti prajem,
    má milá mamička;
pozri, jakým šťastím
    svieťa moje líčka!
Ledva som sa zo sna
    ráno prebudila,
hneď som slasť presladkú
    v srdci pocítila:
že je to deň vzáctny
    nado všetku cenu,
keď môžem pozdraviť
    Ťa ku Tvojmu menu.
Oj, aspoň na chvíľku
    chcem Ti ho osladiť,
aby si ma mohla
    milostne pohladiť.
Daj, Bože, by zo mňa
    vyrástla milota,
čo by Ti blažila
    celý beh života!
aby Ťa nádeja
    vo mňa nesklamala,
by si ma laskavou
    rúčkou vždy žehnala.
Preto z duše prosím
    Boha k Tvojmu menu:
daj Ti v blahu, v zdraví
    bohatú odmenu!

60.

(Sirote.)

Lúbim Ťa, mamička moja,
ako diéta lúbiť môže,
len abys' ma vychovala
zdržuj mi Ťa, Pane Bože!
Veď čože by zo mňa bolo
bez Teba v tom sveta šírom;
zmizla by som jako lístok
metená preč vetra vírom.
Nechráni nás viac rameno
otca, bo ho zem prikrýva;
ach, ten sladko v hrobe tmavom
večítým snom odpočíva!
Opustená opustenú
vinieš k srdcu materskému,
keď v modlitbe zaspievame
chválu Otcu nebeskému.
Otec sirôt; vdov pečlivý
nikdy svojich neopustí,
obraduje a spríjemní
príbytok náš, život pustý.
Lúbosť moja buď závdavkom
odmeny za starosť Tvoju;
veď keď vzrastiem, venujem Ti
celou vďakou pomoc svoju.

61.

Dobré ráno Vám vinšujem,
tatičko náš milý!
citom sladkým zobudení
sme sa precítili;
cit sviatočný s dobrou vôľou
srdiečkami vládne,
a hneď zrána Vás pozdravíť
tak nám dobre padne.
Keď na mena, narodenia
nás obdarujete,
čím väčší dar na deň mena
Vy zasluhujete.
Ach, tatičko, nemám daru
vzáctnejšieho pre Vás,
jak túžobný vzdych, modlitbu,
vrúcny srdca sľub, hlas:
že Vas chceme vždy poslúchať,
všetko robiť k vôli,
aby ste tak s nami cele
vždy spokojný boli.
Oj, prijmite vinš srdečný
Vašich vďačných detí,
čo na krídlach detskej prosby
ku nebesám letí:
život prácny, zdarný, šťastný
nech nekalí zmena;
daj Vám, Bože, dožiť ešte
mnoho rokov mena!

62.

Drahý Otče! dobré danie
štvrté Božie prikázanie
zasľubuje tým deťom,
čo ctia otca, drahú matku:
nežijú len chvíľu krátku,
šťastné chodia tým svetom.
Rodič dobrý má poklady,
keď na dietky blahý hľadí,
jak mu k menu želajú;
za zdravie svojho tatíčka,
keď k nebesiam zrakov víčka
s prosbou vrúcou dvíhajú:
Bože mocný! Tvá dobrota
oteckovi dni života
predĺž k sladkej radosti:
keď padáme na kolená
s detskou vďakou na deň mena,
vyplň naše žiadosti!

63.

(V čas jarný.)

Ach, jak krásny ten jarný čas,
keď sa slnko usmieva,
a v ňom milý deň prišiel zas,
ktorý láskou zahrieva.
A tá láska blahým citom
blaží moje srdiečko,

ako kvietky zrána svitom
shrieva Božie slniečko.
Bo nad lásku otca, matky
čo drahšieho na svete?
dni mena sú naše sviatky,
v nichž vinš lásky príjmete.
Otecko náš! (mamka milá) vaša láska
hrej nás, dlho žehnané;
nech čo nerozborná páska
médzi nami zostane.
Nemoc, bôle nech pominú
láskou dietok zhojené;
zdravie, zdar od Boha plynú
mnohé letá po mene.
Aby si žil v spokojnosti
v lásky dietok objatí,
pocit blaha, cit radosti
nech Ti život pozláti!

64.

Na deň mena každý s darom
ku rodičom letí,
a najradšej vystroja sa
dobré, vďačné deti;
lebo dietky od rodičov
najviac darov majú,
od svojeho narodenia
láskou sa chovajú.
Otec robí, zaodieva,
matka ošetruje,

a o pokrm duše, tela
každý deň pečuje;
ba i noci mnohé bez sna
nad kolískou bdela, —
čo by ešte za dar väčší
duša moja chcela?
A ja nemám zemských darov,
len cit srdca vrelý,
cit úcty a vdaky zbožnej —
to je môj dar celý!
Čo v srdci, aj na jazyku —
nech Ti to dar milý:
by maminka aj s tatičkom
dlho šťastne žili!
So šťastnými aj my šťastné
vďačné vaše deti:
nech Vám milosť Božia dlho
v zdraví, v šťastí svieti!

65.

Ach, či je to za deň milý!
šťastní, že sme ho dožili;
náš otecko mena svätí,
každou tvárou radosť letí.
No, nielen tvár, oko žiari,
srdcu, duši tiež sa darí;
dneská ono prudšie bije,
duša veniec vďaky vije:
že otecko v dobrom zdraví
s rodinkou deň mena slávi;

vďaka dietok mu ho sladí,
z ktorých každé k nebu hľadí:
by otecka Boh zdržoval,
dlhý život mu daroval;
by sa z dietok tešil stále,
že rodičom rastú k chvále,
Bohu ku cti v pobožnosti
a v kresťanskej pravde cnosti.
Otče drahý! čo že Ti priať,
kde príhodný k menu dar vziať?
Srdce svoje Ti darujem,
z duše vrelo Ti vinšujem:
v dobrom zdraví, pri pokoji
ži nám a my s Tebou svoji:
z dietok by ste sa tešili,
Boh Ťa nám živ, Otče milý!
(z dietok by si sa tešila,
Boh Ťa nám živ, mamka milá!)

66.

Niet milšieho v svete mena
nad rodiča meno sladké,
či vinšujem oteckovi
a či prajem drahej matke.
Do srdca cit úcty, lásky
vštepil diètkam Pán Boh milý,
by dobrotou, poslušnosťou
rodičov si oblažily!
Rodičia nám život dali,
živia, šatia, starosť majú,

by priviedli nás k známosti,
do školy nás posielajú.
Tak najväčšia úcta, vďaka
patrí rodičom po Bohu,
preto pekným chovaním sa
spôsobme im radosť mnohú.
Veď my lásku otcu, matke
čím že iným nahradíme?
Iba keď srdcom za ich zdravie
k Bohu v úcte sa modlíme.
A ja prosím Pána Boha:
by nešťastie a premena
neskalila radosť žitia,
to Ti prajem na deň mena!

67.

Ó, jak v srdci sa radujem,
že som nie sirota;
že rodičom mojím praje
Boh zdravia, života.
Keď sirota bez rodičov
potlkať sa musí,
o lásku srdc cudzích prosit,
tvrdosť, hlad zakúsi.
Ja pod krídlom rodičovským
vždy sa cítim dobre,
srdce moje u nikoho
o lásku nežobre.
Mamka, apko synkov, dcérky
tak nás radi majú,

od vlastných úst odtrhnú si
a nám užiť dajú.

Dobrota im nekonečná
sídli v lúbej tvári,
z oka láska zas srdečná
milým svetlom žiari.

Ako by Ti, môj otecko,
neznela ozvena
zo srdca dnes k oblaženiu
na deň Tvojho mena?

Preto všetko dobré prajem
Ti na dlhé roky:

Boh požehnaj práce Tvoje,
posilň' Tvoje kroky;

túž Ťa vierou i nádejou,
že Ti dietky prajú

život v zdraví a láskou Ťa
v srdci objímajú.

68.

Do srdca i duše Pán Boh
ten cit mi daroval:

bych rodičov z celej duše
srdečne miloval.

Lebo láskou nekonečnou
oni nás milujú,
za dobro a šťastie naše
všetko obetujú.

Oj, milujem Ťa, mamička,
chcem Ti byť po vôli,

Sámuel R.

5.11.1901, gymn., L.

By Ste so mnou všetci v dome
vždy spokojní boli!
A to nielen v mladšom veku,
ale aj v starobe;
ba aj v príkrom žítia boji,
aj v kríži, aj v mdlobe.
Lež boľastí uchovaj Ťa
milý Pán Boh z neba,
ni úrazu srdca, duše
nedopuť na Teba.
Pokoj duše v stálom zdraví,
zdar v práci sa zmáhaj,
dlhú radosť z dietok dožiť
Pán Boh Ti pomáhaj!

69.

(Z ohľadu na čas.)

Trávička sa už zelená
kvitnú poľom ľúbe kvietky;
že maminka (otecko) má dnes merra,
radujú sa vďačné dietky.
Život budí teplo jarné —
a v zeleni nádej, vieru:
že nebude dielo marné —
požehnanie dobrí berú.
Život nový, život jarý
šumí lúkou, poľom, horou:
daj Boh šťastia, nech sa darí
práca potná pilných dvorov!

Tebe (a Vám) zdravie nech prekvitá,
keď pracuje ruka pilná;
každý deň nech šťastný svitá,
osladí, ho viera silná:
dietky-kvietky že ozdobia
život dobrým skutkom, cnosťou,
mamko drahá (-hý otče), tak spôsobia
potešenie Ti (Vám) s radosťou.
Blahý cit nech tvár omladí,
dlho kvitne život jarý;
splň nádeje dušu sladí,
nech sa Ti vždy dobre darí!

70.

{Okolo Jána.}

Hrejú slnka lúče jasné,
trávička už dozrieva;
zvučia poľom spevy hlasné,
príroda sa usmieva;
kde-tu cvendží v poli kosa,
suché senko zaváňa,
blýska čelom potu rosa,
kosec keď rad zaháňa.
Matka-zem je v plnej sláve
kvetom-trávou zdobená:
a ja v ten čas slávim práve
otckovi (mamke) deň mena,
čo pracuje v potu tvári
od rána až do noci

*

o pozemské Božie dary,
zdravý (-á) z Božej pomoci.
Ó, udeľ Ti nebies Pane,
požehnanie v konaní;
nech sa zlého nič nestane,
srdce nič Ti neraní!
By sme boli Ti okrasou
jako zemi tráva, kvet;
uslyš túžbu našich hlasov:
buď Ti blahý život, svet!

71.

(Okolo Samuela.)

Ľeto sparné v potu prúde —
žatva je tu, žatva bude,
každý jak sial, tak aj žnie;
podľa práce má odplatu:
ten pšenicu hojnú, zlatú,
žito, jačmeň, každý zvie.
Vezdejšieho bude chleba,
buď pochválen Bože z neba,
v tento milý dnešný deň:
že maminku (tatička) posilňuje,
ktorá (-ý) za nás tak pracuje,
že má krátky v noci sen:
by sme zrely ako sluší,
jak na tele tak na duši
vekom, umom v múdrosti;
by sme nepoklesly v ničom,

k úteche boly rodičom,
aj u Boha v milosti.

tr Mamka milá! k sklonku žitia
daj Ti žatvu prehojnú,
keď sa búrky, víchre schytia,
srdce, myseľ pokojnú.
Dietky Tvoje nech sú čisté
zlato-zrno bez plevy;
potešenie maj z nás isté,
za námahy úlevy!

72.

(V jaseň.)

„Jako kto sial, tak bude žat“ —
porekadlo nám hovorí;
komu potiť sa nechcelo,
prázdne máva vždy komory.
Prešla žatva, oberačka,
jest chlebíka, chvála Bohu!
ďakuje ten, čo mal skromnú
úrodu, aj čo mal mnohú.
Lísta stromov žlkne, padá,
nelahodia oku kvety,
len ozimín zeleň šumná
nádejou v budúcnosť svieti:
že aj na rok Ťa požehná
Otec z neba prelaskavý,
mamko (otče) milá aj v deň mena
pri dobrom a stálom zdraví.

Ja Ti prajem, bys' dožila
z Tvojich dietok zdravú, chutnú
ovocinku, by jej kyslosť
nenútila slzu mutnú,
ale život Ti sladila
vernej práce na odmenu,
ktorú majú dobré dietky
v prikázaní zaslúbenú.
Daj požívať práce plody
dlho v duše spokojnosti,
dobrý Bože, a poteš Ťa
zdravím žitia dňov v sýtosti !

73.

(V zime.)

Zima tam von, sniažik biely,
zem sťahujú mrazy, ľady;
ale zato oko moje
dnes vrelým zrakom hľadí.
Srdce verné nezná chladu,
sohrieva ho láska vrelá;
teplou slasťou, citom blahým
naplnená duša celá.
A to preto že dnes svojho
mamka drahá mena slávi,
vinš srdečný s túžbou, prosbou
na um prišiel mi do hlavy:
aby Tvoje srdce nikdy
k nám dietkam sa neschladilo,

ale teplou láskou dlho
pri spokojnej mysli bilo ;
aby teplom srdca Tvojho
požehnané sme sa hrialy ;
aby radosť z milých dietok
nebesá Ti dožiť daly !

Starým rodičom.

74.

(Starému otcovi.)

S vinšom Ti prichádzam
ja, maličký vnúčok,
s takým milým, pekným
ako z ruže púčok ;
čo mi tu v nevine
v srdiečku vykvitnul,
bo dnes mena Tvojho
vzáctny deň nám svitnul
Aby Ťa sám Pán Boh
dlho posilňoval,
by si svojho vnučka
aj ďalej miloval ;
by si nás rád videl
veselých okolo,
aby mi (nám) u Teba
stále dobre bolo !

75.

Starinký náš! Keď na Tvoje
šediny sa dívam:
by Ti Boh dal zdravia, sily —
skrúšene Ho vzývam.
Sediny aj vrásky Tvoje
veľmi si ctím, vážim,
poslušným a dobrým vnukom
vždycky sa byť snažím.
Tvá postava, hlasu vážnosť
k úcte ma ponúka!
nuže, počuj viňš v deň mena
od prajného vnuka:
Moja snaha dobrým Ti byť
by Ťa nesklamala;
by Ti milosť Božia blahý
koniec života dala.
Bys' mohol so Simeonom
mať uspokojenie,
že videly oči Tvoje
otcovo spasenie.
Vidieť státných Tvojich vnukov
nech Ti radosť daná,
keď hlas Boží privolá Ti:
„vojdíž v radosť Pána!“

76.

Ach, či je nám vnukom dobre
pri starkom otcovi,

ktorý robiť nám po vôli
zavždy je hotový;
lebo nás on v laskavosti
k dobrému nauča:
aby bolo bohumilé
každé jeho vnúča.
A bárs Tvoj hlas už sa trasie,
nám je drahý, milý,
aj šediny, ktoré striebrom
sluchy tak pokryly.
Z hlasu Tvojho len dobrota,
láska za ozýva;
ruka zase len štedrotou
vľúdne na nás kýva.
Keď narastiem a budeš žiť
ešte z Božej vôle,
vždy Ti budem ver' ochotne
sladiť, hojiť bôle.
Lež bez bólu prajem Ti ja
tichý večer žitia;
nech Ťa roky Bohom dané
sviežostou nasýtia.
Nech som Ti ja i rodina
k sladkej spokojnosti;
by Ti ľahkým padnul odchod
do večnej radosti!

77.

(Starej matke.)

Stará mamko, dobré ráno!
buď Ti všetko dobré dano,

čo do konca žitia žiadaš,
v sile, zdraví nech nepadáš!
Bárs na čele máš aj vrázky,
zato si však plná lásky;
pri Tebe mi dobre bývať,
v tvár laskavú sa Ti dívať;
Ty vždy vlúdne na nás hľadiš,
kde čo bolí, tam pohladiš.
Nuž, čo že Ti priať na mena?
Budiž od nás vždy ľúbená!
Nič nemám, len srdca vinše,
čo do daru dám Ti inšie?
Poľúbim Ti milú rúčku,
požehnaj ňou vďačnú vnúčku.
Nech že Ťa Boh dobrotivý
v dobrom zdraví dlho živí!

78.

Prečo sa my tak vinieme
k Tebe, stará mama?
Hádam Ty to aj uhádneš
pekne-rúče sama.
Snáď za darček, za koláčik,
čo nám štedrá ruka
bez prestania a bez prosby
laskave ponúka? —
Nielen zato, ale preto,
že si vlúdna, sladká;
preto k Tebe sa túlime
ako tie kuriatka;

zato Ti my všetko dobré
zo srdca prajeme
a že Ťa nám Pán Boh živí,
Jemu ďakujeme.
Nič to, že sa k zemi kloní
dobrotivá hlava:
ži nám dlho, nech Ti Boh z nás
potešenie dáva!
Živ Ťa Boh po najkrajnejšie
života hranice:
až do konca bárvi blahom
dobrotivé líce!

79.

Sotva som otvoril
oči, starká drahá!
hneď som vrúčne vzdychnul:
nech Ti Boh pomáha!
A potom som padnul
zbožne na kolená,
a pomodlil som sa
na deň Tvojho mena.
Krem modlitby nemám
čím sa Ti zavďačiť,
len úprimným vinšom,
a chcem sa Ti páčiť.
Hej, keď ja narastiem,
drahá stará mama,
a svojou pomocou
bude Pán Boh s nama;

keď Ti noha, ruka
bude oslabovať,
ja chcem klesajúcu
pevne podporovať.
Veď si ma Ty vrelo
ku srdcu pritisla;
nechcem, by Ti chvíľka
žitia bola kyslá.
Ja bôľhojom lásky
chcem Ti liečiť rany,
keď čas navštívenia
nadišiel by planý.
No dnes preč starosti,
péče, chvíľa clivá:
buď do konca žitia
blažená, šťastlivá!

80.

Slnko ešte ráno
len východ začalo,
už mi moje srdce
slastou trepotalo;
povdačných myšlienok
vstala plná hlava,
lebo stará mamka
dnes mena držiava.
Preto predovšetkým
náhlím s vinšom vrúcim,
by Ťa obradoval
Pán Boh vnukom súcim,

čo by sladil, krásil
chvilky Tvojho žitia;
nech potechu, radosť
sošlé dni pocítia.
Prijmi dar srdiečka,
ktorý Ti dnes dávam:
na znak úcty, vďaky
ruky Ti bozkávam!

Rozličnej rodine a priateľom.

81.

Moja milá tetuška
pošepnem Vám do uška
vinšik krátky srdečný:
srdce Vaše čo žiada,
k blahu, zdraviu čo padá,
popraj Vám to Boh večný!

82.

Dnes otváram srdca vrátka,
keď Vám prajem drahý bátka:
aby ste nám dlho žili,
v srdci lásku k nám nosili,
prijali nás do náručia.
Nech Vás nerest, bôľ nemučia!
To je vinš môj opravdivý:
nech Vás v šťastí Pán Boh živí!

83.

Nemôžem zabudnúť
na Vás, drahý strýčku,
že bych nevyslovil
tú prosbu maličkú:
aby ste so strynkou
dlho šťastne žili,
z dietok podarených
z duše sa tešili.
Bo dietky sú Vaším
najväčším pokladom,
len aj mňa oblažte
laskavým pohľadom!

84.

Krev nie voda — tak sa vraví —,
priateľstva cit nepomine,
po krvi sa, ujček drahý,
priznávam k Vašej rodine.
V krvi mojej avšak láska
a dôvera k Vám koluje:
preto i dnes k Vášmu menu
zdar a radosť Vám vinšuje.
Nech domácnosť Vašu Pán Boh
žehná všetkým dobrým hojne,
by ste dietky vychovali
poslušné a bohobožné;

nech na dlhé ešte roky
vzdialené sú od Vás máre :
by ste spolu aj s ujčinkou
šťastne žili v svornom páre !

85.

Pre delníka čo je väčšia
za odmenu potecha :
ako keď sa dielo darí,
ktoré skončiť pospiecha.
A keď dielo ukončené,
vzdych sa z prsú vyroní ;
za zdar práce : „sláva Bohu!“
vďačnou dušou zazvoní.
Strýčko drahý ! Veď Vy pri mne
spásy dielo konáte,
keď za svojho ste ma prijal,
v bázni Božej chováte :
aby som bol užitočný
úd kresťanskej rodiny,
aby som Vám ku cti slúžil,
tešil Vaše šediny.
Aj ja vzdychám každodenne :
môjho strýčka živ, Bože !
neulož ho, kým žiť bude,
strasti, bôľu na lože.
Vynahraď Vám všetkým dobrým
mne vzkázanú dobrotu ;
a po zdejšom žitia boji
veď k večnému životu !

86.

(Opatrovníkom.)

Keď rodičov Boh ctíť káže,
ktorí dietky odomreli:
ku akejže úcte viaže
k tým, čo potom nás zavreli
pod ochranné lásky krídla,
nás sirôtky opustené?
prijali dó svojho bydla
ako pníky neštepéné?
Vy štepíte, zalievate,
dobrý Pán Boh vzrastu dáva;
bere, dáva prebohate —
Boh s dietkami tak ihráva.
Aj dobrotu srdca Vášho
laskave len On odmení;
veď čo Vám my dáme z nášho,
keď nič k daru naše neni?
Hej, ba veľký poklad máme:
srdca vrelé vinše, lásku;
tie Vám k menu obeciame
dňa tohoto na okrásku.
Zamiluj Vás Boh z výsosti,
daj Vám dobré na odmenu!
zdravia, sily tela, duše,
pokoj, radosť zaslúženú!

87.

(Tútorovi.)

Ujček drahý! Keď ma tatík
aj mamička nechala;

keď ich oboch do večnosti

Božia moc povolala:

Vy ste ma za svojho prijal
s otvoreným náručím;

ja sa u Vás modliť, spievať,
bázní Božej naučím.

Zato neznám, akou vďakou,
čím že sa Vám odmeniť?

lebo Vaše dobrodenia
nie som vstave oceniť.

Nuž, daj Bože, aby dielo,
čo ste pri mne konali,
zdarné bolo, aby ste ho
nikdy neľutovali.

Ja si Vás chcem celý život
ctiť a žiť Vám k radosti.

Nech Vám všetko stonásobne
Boh odplatí v hojnosti!

Za námahy, čo sirôtke
biednej ste učinili:

daj Boh, by ste v požehnaní
a v pokoji vždy žili!

88.

(Krstným rodičom.)

Kedykoľvek noha moja
Váš prah domu prekročí,
povždy nový dôkaz lásky
zasvieti mi do očí.
Lebo ma Vy, krstný otec (-á matka),
veľmi radi vidíte,
keď za každým Božím razom
vždy ma dobrým uctíte.
Hneď po mojom narodení
mňa, malého pohana,
Bohu dali ste pri krste
za pravého kresťana.
A odtedy ma doteraz
láska Vaša sprevádza,
v dome Vašom vždy dar nový,
radu dobrú nachádza.
Preto vďakou na deň mena
duša moja dnes túži,
tá riadi môj jazyk, ktorý
vinšom vrelým poslúži:
Oj zapíš Vám mocný Bože
skutky v knihu života
a obdaruj mnohé roky
zdarom Božia dobrota!

89.

Veľactený krstný otče (-á matka)!
Vy ste ma pokrstiť dali,
keď som ešte bol nemluvňa,
vieru za mňa odriekali.
Boh ma prijal činom Vaším
medzi svojich učeníkov,
obdaril ma vierou v spásu
a milosťou prevelikou.
Za čin ten ja vďakou lásky
v srdci ku Vám stále horím,
prosiac z neba požehnania
pre Vás, v úcte k Vám sa korím.
Viera tá nech aj Vás spasí!
žehnaj i Vám milosť Boha
na nešťastné prekážky nech
nepotkne sa Vaša noha!
Odvráť od Vás pokúšenie
sám Boh a zbav Vás od zlého,
daj vo všetkom potešenie
do skonania blaženého!

90.

Drahí krstní rodičovia!
radosťou mi srdce bije,
city blahé vždy sa novia,
keď mi krstný apko (mamka) žije.

Lebo viem, čo vykonali
za mňa ste pri krste svätom;
smluvu svätú učinili
v mene mojom, tam prijatom:
že v kresťanskej viere stále
budete ma vychovávať,
a v prípade sirotenstva
o výchovu moju dbávať.
A, hľa, sľub Váš bol posvätný,
ťažkú plníte úlohu;
keď ma mamka (apko) odomreli,
vediete ma k Pánu Bohu:
aby som bol živým údom
cirkve, krvou vykúpenej,
a tak patril do rodiny
dietet Božích vyvolenej.
Ó, zapíš Vám ruka Božia
jasným písmom na odmenu,
že Vás krivdy, nedostatky
do záhuby nepoženu.
Lež v pokoji že požívať
budete môcť práce plody;
hej, daj Vám Boh z vernej siatby
bohaté na žeň úrody!

IV.

Vinše mendickej.

Novoročné.

(Môžu sa voliť aj z obecných.)

91.

S vinšom vďačným bližime sa,
chudobné siroty;

veď žijeme my len z Vašej
kresťanskej dobroty.

Vaša štedrá ruka dáva

úľavy, podpory,

preto vďakou s novým rokom
srdce naše horí.

Boh Vás žehnaj mnohé roky

šťastím, silou, zdravím,

dávaj zdaru, požehnania
prácam namáhavým.

Aby ste vždy mali z čoho

udeliť núdznemu;

bohumilú obeť dávať

oltáru Božiemu;

pomáhať sirotám, vdovám

v biedach utrpení;

veď Vám to Boh štedre, hojne
milosťou odmení.

Boh buď s Vami v roku novom
i po všetky časy;
srdce Vaše nech sa len vždy
láskou k nám ohlási!

92.

Rok starý sa pominul,
všetci do nového
roku sme zas vstúpili
z daru to Božieho.
Všetko časné pominie
v čase svojím časom,
skutok lásky pamäti
večným je ohlasom.
V novom roku svietiť Vám
slnko žitia nové,
posilň', Bože, ramená
k práci vždy hotové;
láska nech se obnoví
ku sirotám Vaša,
zato nech sa nad Vami
milosť Božia vznáša
s dobrou, myslou pokojom,
darmi pozemskými:
aby ste sa smilovať
mohli nad núdznyimi.
Otec sirôt, nebies Pán,
žehnaj Vášmu dielu,
aj obetiam dávaným
šlachetnému cieľu.

Ľirkev, škola nech vzkvetá
pri Vašej štedrosti:
aj my porúčame sa
do priazne, milosti!

93.

Bez prestania, tichým tokom
plynie večne rok za rokom,
ani jedon sa nevráti:
či bol biedny, či bohatý.
Aj hľa, prišiel zas rok nový
všetkým, ktorí sú Kristovi;
lež aké donesie dary,
či pohody, búrky, chmáry ?
či hojnosť dá na úrody,
či sa všetkým dobre svodí.
Toto všetko je u Boha,
pred Nímž v prach sa kloní noha.
Veď On múdre svet ten riadi!
i tam dá rásť, kde nesadí
človek, ani kde neseje,
predsa žatve sa zasmeje.
Dobrodincom dnes prajeme
v tomto roku úrod zeme
hojnosť v zahradách, na poli,
žitie blahé v dobrej vôli;
ruky štedré, radodajné,
chudobe, sirotám prajné —
nech Hospodin žehná zdravím,
tým pokladom žitia pravým!

Do lásky sa porúčame
a zo srdca si žiadame :
Bože, daj dobrodincovi
šťastný, blažený rok nový !

Meninové.

94.

V cirkvi našej slávnej
je to krásnym zvykom,
že dá opateru
sirotám-mendíkom ;
privinie do svojho
materského lona
a tak skutky lásky
kresťanskej vykoná.
Medzi dobrodincov
tých i Vy patríte,
veľactený (mnohovážny) pane,
ktorý dnes slávite
z vôle Božej veľmi
vzáctneho nám mena.
Budiž tedy milosť
Božia velebená,
že Vám ten deň dožiť
vo zdraví popriala,
pred škodou, nešťastím
dom obhajovala.
Hoj, slnko radosti
svieť Vám cestou žitia,

chudobné siroty
nech sa dobre cítia,
kedykoľvek pred tvár
vlúdnu sa postavia,
veď ony srdečne
mena Vášho slávia.
Pokoj nech panuje
v tomto vzáctnom dome,
nech je vystavený
nie žiadnej pohrome.
Nech Vás Boh bohate
šťastím požehnáva,
za dar dobrodenia
dar milosti dáva;
dá dožiť s rodinou
drahou vek vysoký,
ruku štedrú žehná
ešte mnohé roky!

95.

Úctyplne dnes prestupujeme
prah dvier Vašich, keď blahopriať chceme
na deň mena, veľactený Pane,
povolenie keď nám k tomu dané.
Zato sme my nesmierne blažení:
nech Vám to sám Hospodin odmení,
cirkvi, škole Vaša štedrá ruka
milodary vďačne keď ponúka.
Meno Vaše tam v knihu života
zapisuje laskavá dobrota

nebeského Otca na odmenu
obetami lásky zaslúženú.
Srdcia naše tiež povďakom bijú,
keď laskaví dobrodinci žijú :
preto i dnes, v deň vzáctného mena
milosť Božia budiž velebená,
že Vám ten deň v zdraví dožiť dala,
aj s milými radosti popriala.
Boh Vás ďalej štedre požehnávaj,
podujatiam prácam zdaru dávaj,
by ste z čoho vždy udeliť mali
ubiedeným, nehľadajúc chvály.
Dobrodincov štedrých očakáva
nehynúca, Bohom daná sláva!

Svadobné.

96.

Mnohovážna svadba!
Ctené shromaždenie!
Prosím za laskavé
pre nás dovoľenie
predniesť viňš srdečný
k svadobnej slávnosti,
pozdraviť nový pár
a s ním vzáctnych hostí.
Veď to najkrajší deň
v manželskom živote.
Daj Boh, by bol páru
vo vzáctnej hodnote!

Je to deň radosti,
a s radujúcimi,
dľa príkazu Krista,
tešíme sa i my,
ako sa On tešil
na veselí v Káni;
aj na svadbu túto,
viem, že je pozvaný.
Kristus Pán požehnaj
Vaše práce, kroky,
rozhojní vo viere,
živ za dlhé roky;
doma i na poli
zdar práce, námahy,
a pri láske vernej
buď Vám život blahý.
V manželstve len láska
veniec blaha vije;
prajem: nech pár zdarný
dlho šťastne žije!

97.

Veľactená svadba,
hostia vzáctni, milí!
Dovoľte mendíčkom,
aby predstúpili
zavinšovať všetkým,
zvlášť novému páru,
keď nemám' iného
svadobného daru.

Nový pár ten Pán Boh
v láske vernej spojil,
aby sa v časnosti
nikdy nerozdvojil;
aby ho krásnila
pokora a viera,
z ktorej dobrý skutok
v čistote vyviera;
nádej nech udrží
ich pri dobrej mysli,
aby sa na cudziu
pomoc neutisli.

Nech v kresťanských cnostach
pár ten chválu volí:
byť osožným ľudstvu,
hájiť cirkev, školy;
vernosť nech dokáže
vlasti a národu,
tak sa stane hodným
svadobného hoďu
aj tých prianí vrelých,
čo sú prednesené;
nech že počne život
nový v Božom mene.

Požehnanie doma,
v zahradách, na poli
nech že užívajú
vždy pri dobrej vôli;
v počínaní, v prácach
nech budú šťastliví:

nech mladoženíchov
Boh žehná, Boh živí!

98.

Pozdrav, úctu aj my donášame,
veľactené shromaždenie!
s vinšom vrelým sem sa ponáhlame,
kde je radosť, veselenie.

My prajeme: nech že milostivý,
v daroch hojných neprebraný
Darca z neba nový pár ten živí,
bere do svojej ochrany!

Kristus, ako v Galilejskej Káni,
hostom im buď tu i doma,
rád nech príde k nim aj nepozvaný,
žehná dobrým, hojne čo má;
nech im zdarí práce, namáhania,
v potu tvári čo konajú,
v mene Božom z svojho rozsievania
úžitok stý nech že majú.

Vernosť, láska nech im krásli žitia,
viera, nádej nenecháva;
tak obstoja, keď sa búrky schytia,
láska zmúžilosti dáva.

Žehnaj zdravím, šťastím, Kriste Pane,
až do smrti nový ten pár;

z vôle Božej nech sa im to stane —
ja prajem: nech žije! nazdar!

Pri roznášaní oblátok.

99.

Vysokoctení páni Patronovia!

Vianočné sa blížia hody,
narodenie Krista Pána:
najkrajšie to v roku sviatky
nábožného pre kresťana.

Ctení páni cirkevníci
hody tie sa sláviť stroja
s radosťou a veselosťou
v duchu sladkého pokoja.

Správca chóru preto praje
dobrodincom blahé sviatky,
a na dôkaz svojej vďaky
posiela tu v dar oblátky.

Dar ten správcu školy, ehoru
vďačne prijať nech sa páči;
šťastné sviatky v dobrej vôli
Pán Boh všetkým nech dať ráči!

V.

Vinše svadobné.

Prí pýtání mladuchy.

Zasnúbenie.

(Vera, stávka, sprsténkovanie v dome mladuchy.)

100.

Pytač (I. svedok mladého zata, starejší).

a) Ctení priatelia!

Jak veliké sú skútky Hospodina;
jak múdre všetko On na svete sriadil!
bohatstvom zem sa i slávou opína —
aj človeka hneď do rája osadil:
aby sa tešil a tešiac užíval,
všetkého majúc údel dobrý, hojný;
tvor vyvolený aby šťastný býval,
z milosti Božej blažený, spokojný!
Boh ale videl v svojej múdrej rade,
že „nedobre byť tvorú samotnému“,
samota že je šťastiu na závade,
preto do páru stvoril ženu jemu:

ktorá je telom, kosťou z kosti jeho
by mu pomocou k boku jeho bola!
tak stavil sväzok stavu manželského,
by sa plnila svätá Jeho vôľa.
Prítomný mladík poznal vôľu Pána,
keď v samotnosti prosil dobré danie,
dar dokonalý: by mu bola daná
priateľka, družka k boku v požehnanie.
Z milosti hojnej dal mu Boh odmenu:
keď kroky jeho v tento kresťanský dom
upravil, kam ho túžby i dnes ženú,
bo vyvolenú chce nájsť družku si v ňom
Z jej srdca zaznel ohlas lásky vrelej
v sľube, čo dušu jeho milo blaží:
že chce byť družkou v púti života celej,
do smrti vernou u boku na stráži.
Navzájom mladík vernú lásku núka,
z rodičov vôle keď mu prosím dcéru:
nech v jeho ruku jej je daná ruka —
krok požehnaný v tú posvätnú veru!

101.

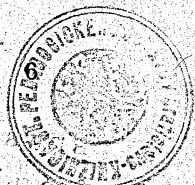
b) Ctení priatelia!

Každý človek na svete má svoju úlohu:
vôľu Božiu vždy konať, poslušným byť Bohu;
bo kto chodí po cestách Božích prikázaní,
ten istotne v živote bude požehnaný.
Zvlášte mladík kresťanský, bohabojná panna
zasľúbenie veľké má v tom páde od Pána.

„Není dobre člověku býti samotnému,“
bo v samote upadá v pokúšenie zlému.
Preto pomoc ku boku v žene mu zhotovil,
tým činom stav manželský svätý ustanovil!
by v tom stave spoločne šťastie nalezali,
by si panny, mládenci príklad z toho brali.
Tento mladík kresťanský chce nastúpiť cestu
manželského života, hľadá si nevestu;
chce opustiť samotu, zameniť svobodu,
tak prospešným cirkvi byť, vlasti i národu;
hľadá družku na celý život vernú, milú,
by jej pomoc sladila zvlášte v krušnú chvíľu.
Preto Boha o pomoc v modlitbách on prosil,
by mu za manželku dal tú, čo v srdci nosil;
čo mu láskou za lásku verne bude platiť,
blažiť tichú domácnosť a život mu zlátiť.

A hľa, Božie riadenie nechce darmo službu,
vyplnilo ochotne srdca zbožnú túžbu,
keď riadilo krok jeho v dom ten bohumilý,
kde mu srdce i ruku devy prisľúbili;
kde mu dobrej nádeje hviezda zasvietila,
duša jeho kde dušu príbuznú zočila.
Prosím v mene mladíka, čo zástupca jeho
vernosť, lásku sľubujúc, pána starejšieho:
by mu devy pravica a deva čo žena
aj z vôle jej rodičov bola zasnúbená. —

→ Samuel Právník
6 tr. real. gymn., Lučenec

Oddavač. (Odpoveď) :

Priatelia nám ctení! Vážna žiadosť vaša, ktorá sa zástupcom výrečným prednáša : aby sme sľúbili šľachetnú Vám dcéru za muža, — to nenie vec tak ľahká veru ! Matka si dcéročku rada má i mala, mliekom lásky vrelej si ju vychovala a pre jej budúcnosť trápia ju obavy, bo nevie, čo ten stav z jej dieťaťa spraví ? Ona má opustiť voľnosť, otca, matku — keď ešte nemohla za tú dobu krátku odmeniť sa hodne za starosť, výchovu, a už má nastúpiť púť neistú, novú ? — Rozhodnutie ťažké, ale Písma reči, sprotiviť Božiemu súdu sa nesvedčí ; múdry Sirach vraví : „Vyďaj dcéru svoju mužu rozumnému,“ — dôjdeš ku pokoju : žena je pre muža a muž je pre ženu — tak majú od Boha úlohu určenú.

V závdavok sľúbili ste nám vernosť, lásku, obrúčku zasnubnú, dvoch srdce pevnú pásku. A obrúčka nemá 'ni konca 'ni kraja, preto v pevnej láske máte žiť vy dvaja. Nuž, vo mene Božom, z vôle otca, matky, Vám ju zas nubujem : majte život sladký ; stojte v Boha viere, v zkuškach nezhrôžení, žitie v láske vernej aj púšť v ráj premení ;

rodičov si ctite, buďte im vždy k vôli,
v požehnaní Božom nič Vás nezabolí.
Aj učinil Vám Boh lásku, milosť veľkú :
majte ju sľúbenú za vernú manželku!

(K prítomnému kňazovi, jestli je v obyčaji volat
ho na veru):

Nuž, ráčte utvrdiť Vy, velebný Pane,
krok ten svätý, nech sa vôľa Božia stane!

(Kde niet kňaza, požehná oddavač):

A Ty, Otče nebies v láske neprebraný!
daj snúbencom život cnostný, požehnaný;
by trvali v láske, rodičom k radosti
od dnes stáli, verní v sošlých dňov sýtosti;
už ste zasnúbení, trvajte v pokoji,
kým svätá prísaha ruky Vaše spojí!

(Kde je vo zvyku, starejší prejme a dá obrúčky):

Nuž, mladucha, podaj rúčku,
príjmi zásnubnú obrúčku,
ktorá nemá konca kraja :
žite v láske obidvaja,
vernou láskou opásaní
v hojnom Božom požehnaní. Amen.

Oddávky.

(Po tretej ohláske, pred samým sobášom, v dome mladuchy.)

103.

Pytač (na práhu izby):

Pokoj, pokoj tomu domu,
do nehož vstupujeme;
Boh Vás pozdrav a zdar dielo,
ktoré dnes previesť chceme.
O hospodu si prosíme
na ceste postavení;
dajte predniesť žiadosť srdca —
nech Vám to Boh odmení!

Oddavač (odpovie):

Hej, vítajte nám, priatelia,
prichodiaci v dôvere:
u nás povždy dobrým ľuďom
otvorené sú dvere.
Posadnite a otvorte
srdce svoje dokorán:
my splníme vôľu Vašu,
keď to tak chce nebies Pán.

104.

Pytač:

Otení priatelia! Kde sa dobre vodi,
ta sa, verte mi, veľmi rado chodí;
znak to, že i my sme sa osmelili
zas prísť, by ste nám daný sľub splnili.
Lebo samota ducha slabí, morí,
bez vernej družky pusté, prázdne dvory;
ten má počiatok hospodárstva zdaru,
kto našiel vernú manželku do páru,
čo odpočinku stĺpom mu, pomocou,
keď bdie pri práci vernej dňom i nocou.
Kto bez manželky túla v samotnosti,
vzdychá a nemá zo žitia radosti;
nemôž' vyplniť Božie prikázania,
žije bez šťastia, bez Božieho dania.
„Našiel vec dobrú, kto našiel manželku,
lásku navážil ten od Boha veľkú.“
Ženy statočnej veľiká je cena,
drahšia nad perly, čo mnoho znamená.
Lepšie je, vraj, dvom, než samojednému;
podá pravicu stojací padlému
a ho pozdvihne; dvom lepšie od ruky
práca odbúda, znesú sa aj muky;
i suchý chlebič chutí pri chudobe,
pri vernej láske Bohu sú k ozdobe.
Preto na žitia manželského cestu
pýtam sľúbenú mladú mu nevestu;

čo mu slúbila múdra Božia rada,
čo dietky Božie v jedno spája rada,
bez nej žiť nemôž', život suchopárny:
nuž splňte sľub svoj, nech párnich je zdarný.

105.

Oddavač:

Vitajte, priatelia, vzáctna nám návšteva!
skrze mňa víta Vás zasľúbená deva,
čo pre šľachetného pýtate mládenca,
ale veľká obeť panenského venca!
Vzdychá mať pečlivá za premilou dcérou,
ktorú si ľúbila lásky plnou mierou;
ktorá pravou rukou bola jej po boku,
starosť jej svetlila čo zornička v oku;
pohľadom na dcérku srdce sa tešilo,
nad jej zdarom slasťou materinskou bilo.
Či svoj poklad drahý len na to chovala,
aby ho v neznámu ruku obecala?
Ach, ťažko zabudne sladkorečné ústa,
bez nej clivo matke, chyžka prázdna, pustá.
Veľká to obeť! Lež, Bože Hospodine:
„čo komu súdeno, to ho ver nemine!“
Bárs by jej pomoc jej stále milá bola,
keď to sám Boh tak chce, staň sa Božia vôľa;
čo Boh múdre spojil — aj Písmo nás učí —
nech že nerozvážne človek nerozlúči.
V nádeji potechy v dielo Hospodina,
že matke za dcéru dá hodného syna,

že ztratu rodičov dvojne vynahradí,
íh obavy, péče zapúdi, zahladí.
Preto tou nádejou sladkou sa kojíme,
vierou posilnení vo sľube stojíme:
majte za manželku dcéru domu ľúbu,
ó, by Pán požehnal, vzal krok Váš v obľubu!

106.

Pytač:

II.

„Hojže, Bože! jak to krušno,
keď svoboda ta nahá;
keď ti ruky rovnodušno
sviaže prísna prísaha;
dvom súsedom keď ustúpi
družiny shon veselý
a za tichý kút chalupy
obetuješ svet celý.“

Tak dojemne spieva pieseň
slovutného básnika,
v mladú hruď sa vkráda tieseň,
srdce dušu preniká:
či krok tento vážny zdarí
riadenie Hospodina,
mládenec, čo veku v jari
dneská s Bohom začína? —
Kto po cestách Božích chodí,
prikázania ostríha,

tomu sa vždy dobre vodí,
zdar v ústrety mu mihá.
Za svobodu liet ihravých
mladík tú má odmenu,
že z poctivých panien pravých
Boh mu dáva za ženu.
Bo šťastia v manželskom stave
zasľúbil Boh tým párom,
čo v láske obcujú prave
spojené pred oltárom;
uholný je kameň láska
manželského života,
kto jej nemá, bez cieľa sa
cestou žitia kolotá.
Boh a láska v bohumilý
dom ten viedla priateľa,
kde dve srdcia si sľúbily,
vernosť rokov na veľa.
Tu druh našiel svoju družku,
čo pravicu mu dala:
že chce s ním prejsť žitia zkušku,
vôľu Božiu poznala.
Keď sa srdce k srdcu hodí,
spolu splynú dve vôle!
šťastie, blaho tam vývodí,
otvorené má pole.
Preto prosím mu, dľa sľubu,
polovičku do celku:
pannu domu tohto ľubu
za úprimnú manželku.

107.

Oddavač:

II.

Ctení priatelia!

Pamätáme naše sluby
aj ten výkon bohofúby,
ktorý sme pred pár týždňami
učinili spolu s Vami.

Srdce vopred Vám sľúbené,
zatým ruka v Božom mene
z milenej Vám vôle panny,
jejž ste láskou tiež oddaný.
A tá láska nám záruka,
čo k manželstvu Vás ponúka;
bo kto v láske vraj prebýva,
v Bohu a Boh v ňom prebýva.

Manželstvo je Božie dielo,
vôli Božej sa zachcelo,
kto to dielo kazí, borí,
sám v nešťastí sa umorí.

A my proti Božej vôli
čo že by sme vstave boli? —
Preto staň sa vôľa Pána:
budiž Vašou cnostná panna,
otca, matky poklad vzáctny,
jimž sladila život prácny;
dom krásnila čo kvet milý,
ktorý v srdci zasadili;

aby len z nej vychovali
vlahou lásky polievali,
sebe pomoc do staroby,
keď nadídu chvíle mdloby.
A Vy, ctený náš priateľu,
odňať chcete radosť celú;
odviest dcéru milovanú
ta za Vášho domu bránu;
by dom zostal pustý, clivý,
v ňom sám rodič šarostlivý.
No, veríme v ujistenia,
že sa sľuby tiež nezmenia
Vaše, lež že ich skutkami
zameníte čestne s nami.
Za dcéru hodného syna
obdržia od Hospodina,
ktorý ztratu vynahradí:
tak v budúcnosť nádej hľadí.
V nádeji tej majte pannu
za manželku Vám oddanú!
láska srdcia Vaše shrievaj,
požehnanie sa usmievaj,
a cit spolupatričnosti
daj Vám konať skutky cnosti.
Bože, majže v novom páre
zaľúbenie, živ ho v zdare!

(Dá znak družbovi.)

108.

Družba.

I.

(S kytkou, perom pre mladého zafa, položeným na
hodbabnej šatke na tanieri).

Radosťou zvlhly zraky Noela
po utíšení povodne;
v korábe jasá družina celá,
vzdáva Bohu vďaky hodné,
že holubica list olivový
v znak lásky Božej priniesla:
že milosť Božia jako dar nový
je závdavkom toho hesla,
Noe hneď páčil vďaky obeti,
koráb zdobil, strojí hody:
že život nový kynie v ústrety
v prievode zdarnej pohody.
Nevesta mladá dosiaľ zavrená
v panenstve svojom túžila:
aby čo verná, šľachetná žena
domácnosť muža zdobila.
Nebo jej dalo dľa srdca druha
na púť žitia, krásnu, blahú,
že vyšla túžob splnenia dúha,
šle Ti kytku vzáctnu, drahú
v sprievode šatky vo vďačnom dare
čo znak lásky k verencovi:

tak pripni si ju, začni vo zdare
s Bohom ten krok žitia nový!

(Položí na stôl.)

109.

Oddavač (k mladému zaťovi):

I.

Krásne to dary, mladoženíchu!
šatka tá bez škvrny čistá,
nevinná ruka Vám ju posielala,
potecha pre Teba istá:
od breňa-práce keď čelo Tvoje (Vaše)
trudným (vrelým) potom povyviera,
nech jemná látka tejto tkaniny
pot ten liečive sotiera.
A *barva* kytky *biela* čo značí?
nevesty Vašej *nevinnosť*,
ktorá sa v reči i skutkoch zračí
zvyšujúc hodnotu devinu;
cnostnou, nevinnou zostane ona,
tak oblaží Vašu bytnosť,
oblaží — dúfam — celú rodinu,
prinesie v dom jej spokojnosť.
Zelenosť kytky je odblesk pravý
kotvy života, *nádeje*,
ktorá potechy blahý prúd mocne
v srdce zmorené naleje;

zelenosť tá je znakom aj viery
v Boha, nádeje to výkvet:
v tohože verte (ver), priateľu mladý:
„viera naša premáha svet!“
Kde je nevinnosť, nádeja, viera,
všetky tri objíma *láska*.
ona je kvapkou z Božích prameňov,
dvoch duší ľubiacich páska.
Láska tá verná, nevinná spájaj
duše vaše v tomto svete.
Nuž, berte si dar, dar drahocenný,
či snáď ešte viacej chcete ?

Mladý zať odpovie :

Rád pri srdci pierko nosím,
ale dar vzáctnejší prosím !

110.

Družba (donesúc kytku) :

II.

Brat môj! Milá Tvoja tak Ťa pozdravuje,
že Ti na znak lásky kytku tú daruje:
by si sa presvedčil o jej dôvernosti,
a by Ti slúžila k srdca spokojnosti.
Ej, krásna to kytka, čo ju Tvoja milá
na znak dôvernosti z kvietkov lásky vila.
Nuž, pripni že si ju čo ozdobu hrudí,
nech jej krása lásku v srdci Tvojom budí;

prijmi ju s tým heslom: lepší vrabec v hrsti,
istejší, keď ho máš, nežli zajac v chrasti.
Kto mnoho chce šabnúť, riadne málo chyti,
vidiac holé dlane, nevoľu pocíti,
a kto s menším darom spokojný nebýva,
väčšieho nehoden, sotva sa naň díva.
Ber, keď Ti dávajú, to Ti priateľ radí,
ktorý už od nosa predsa ďalej hľadá.

111.

Oddavač (pri kytke):

II

Aj prijmite ten dar krásny:
pestrú kytku donesenú;
dar to síce je len časný,
zato veľkú má on cenu.
Šatka má Vám pot utierať —
v tvrdej práci, namáhaní,
keď čelom začne vyvierat
pri chleba vyhľadávaní.
Biela barva, to čistota
družky Vami vyvolenej,
a *zelená*, to hodnota
nádej-viery nezlomenej;
lásku vrelú, vernú značí
ružo preľúba *červenosť*:
prijmte vďačne, nech sa ľúbi,
snáď Vám na dnes bude to dost?

Mladý zať odpovie ako predošle.

112.

Družba (vedúc mladuchu):

I.

Prijals' i menší dar, priateľu milený!
v odmenu Ti vediem dar velikej ceny,
družku Tvojho žitia, srdca vyvolenú,
príjmi že ju vďačne za manželku-ženu.
Oj, drahší to poklad než ruža spanilá,
čo v zahrade srdca rástla, kvitla, žila!
Veď ju matka mliekom lásky pestovala,
by si z nej podporu hodnú vychovala;
ale musí sa zriecť tej svojej podpory,
keď srdiečko dcéry k Tebe láskou horí.
Oj, veľká to obeť dobrej, drahej matky,
učiň že jej život, čo zať blahý, sladký,
by za milou dcérou nikdy nežialila,
za náhradu v Tebe syna si zväžila.
Chráň že si ten poklad, priateľu môj drahý,
nech Ti po jej boku život sladký, blahý;
podaj jej rameno, veď pred oltár Boží,
tam velebný sluha ruky vaše složí;
udeľí Vám sväté Božie požehnanie —
Bože, zdar že krok Váš! — to moje želanie.

113.

Družba (vedúc mladuchu):

II.

Nuž prijals', brat môj aj tento dar malý,
ale väčší s' ešte žiadal;

dôvernej úcty na znak Ti ho dali,
veď si to snáď sám pobadal.

Privádzam ružu, ružu stolistovú
ku ozdobe Tvojho boku,

nech rozmnožuje blaho, radosť novú,
bohumilú v žitia toku.

Nech krásli žitia Tvojeho záhradu

čo kvet nádej'-viery, lásky,
by našla v Tebe, Ty v nej záľub vňadu,
nech kvitne kvetom stokrásy.

Za svobodienku hravých liet, radostí
nech Ti pokoj domom vládne;

nech Ťa Boh šťastím domácim uhostí,
manna sladká v žitie padne!

A keď aj-z krbu Vášho sa zadymí,
nech sa v plameň neroznieti:

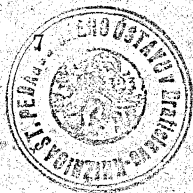
váš sväzok lásky nemrazí chlad zimy,
ako dobrých Božích detí.

Pripni si ružu, družku pevne k hrudi
čo náhradu za svobodu;

nech rozpomienka povždy milú budí
na deň svadobného hodu!

Oddavač (k páru):

Vidzte, vzáctny to dar, tá deva spanilá,
vencom nevinnosti čo sa ozdobila!
Prijmte ju, veď z vôle rodičov ju dávam,
keď manželstvu vášmu vrele požehnávam.
Chráňte že si ten dar ako poklad vzáctny,
nechže oblažuje ten Váš život prácny,
v ňomž nie radovanky, zdravie čerstvé, dúže,
manželským životom nekvitnú len ruže,
ale aj bodliaky aj pichľavé trnie,
povíchrice, búrka na hlavu sa shrnie.
Nie vždy lúče slnka jasné, usmievané,
aj zátmivé chmáry i mrazy sychravé;
navštívenia ťažké, diabla pokušenia,
radosť sa so smútkom, žiale s techou menia.
Lež kto si nezúfa, nie je bez nádeje,
tomu sa budúcnosť blahým žitím smeje;
a toho upevní v Bohu pevná viera,
premôže prekážky, On ho podopiera.
Láska je prepevným manželstva základom,
a s vernosťou ženy nedobytným hradom,
miestom dobrobytu, požehnaní krajom,
hradou krásnych kvietkov, dobrocitu rájom.
Ty mladoženíchu, čo veslár na lodi
spravuj loď múdre, nech dobre sa jej vodí;
neplav na melčiny, chráň od skál úrazu,
by neutrpela loďka žitia zkažu;

čo mdlejšie pohlavie ucti si ženičku
života milosti čo spoludedičku :
lebo uctiac ženu uctíš tým sám sebä,
ona Ti odplatí v nehode, potrebe.
Ty mladucha, láskou ľúb si verne muža !
srdciä, nech vzájomne ňou si stále slúža ;
bo *vernosť* je domu vysokou ohradou,
by host nevolaný do nej sa nevkradol.
Múdra žena dom svoj vzdelá, veľadieva,
bláznica rukama svojima borieva.
Pobožnosť v rodine dvíha šťastie domu,
prestojí, prevládze všelikú pohromu.
Nech jeden druhému dobrú vôľu hľadá,
nech že láska zo srdca vašich nevypadá :
kto v láske prebýva, ten v Bohu prebýva
a Boh v ňom, keď pri tom nádej, viera živá.
Bože, buď vždy stále s týmto novým párom,
uťvrď ho, keď kľakne pred Božím oltárom :
dajte si pravice, žite si v pokoji,
choďte v mene Božom a tak — buďte svoji!

115.

Družba (pri donesení polievky na stôl) :

Ctení hostia! čo svedkami
stali ste sa tohto páru,
keď si vernosť tam prisahal
u svätého u oltáru ;
pokrm duše v slove Božom
životodajný prijali,

za šťastie novomanželov
Bohu Otcu vďaku vzdali.
Z vďaky za tú milosť Božiu
pokrmy ku posilneniu
nesiem pred tvár Vašu vzácnu
aj nápoj k obveseleniu.
Vôľa dobrá, radosť sladká,
spokojnosť Vám účasťou buď:
k požitkom tým srdcom vďačným
teraz dobrú prajem Vám chuť!

116.

Družba pri donesení „Radostníka.“

(Koláč, ozdobený vtáčkami-holubiciami, ružičkami
z cesta, tieto zelenými ratolestiami z krušpánu.)

Krásne je to: sedieť v svornom páre,
citom blaha kochať sa vo zdare,
v ňomž Bohu sa zaľúbilo:
hľa panenský zdobí hlavu venec,
milovaný u boku mládenec,
za nímž srdce zatúžilo.
Bárs nevesta svobodienu sladkú
opúšťa, hluk svadby, otca, matku,
má náhrady plnú mieru:
tu ratolesť, znak Božej milosti,
a „*radostník*“, znak čistej radosti,
holubica, posol mieru!

*

Že jej nebo vyplnilo túžbu,
tu posielala skrze mňa čo družbu
„radostníkom“ nazvaný dar;
radostníkom srdečnej radosti
ctí napokon svojich vzácných hostí:
nuž nech šťastne žije náš pár!

117.

Podakovanie starejšieho za svadobnú hostinu.

Ctené svadobné shromaždenie!

„Každej piesni koniec býva“ —
porekadlo naše vraví;
nám tiež inšie nič nezbyva,
kážu nám to slušné mravy —

zakočiť s vďakou hostinu,
vstať od bohatého stola,
poďakovať Hospodinu,

Jehož svätá vôľa bola:

že spojil ten manželský pár
— ako Písmo sväté učí —
láskou vernou v jedno na zdar,
že ho nik viac nerozlúči.

Koniec tedy je hostine;

by bol vlk i baran sýty,
zakočme ju hneď pri víne,
každý nech si pohár chytí;
že nejdeme tak ľahko preč
ako sa snáď kto nazdáva,

bárs spravíme našu si reč,
poprajme aj mladým práva.
Veď družičky a družbovia
sú akoby už na tŕni;
kradmé hladý očká lovia,
nôžky chcejú v poskok srnný;
v bystrom tanci vo dva boky
švárne družky povyzvútať;
rozhovor viesť ľúbotoký,
láskyplne pohrkútať.
Trpezlivosť len maličká!
potom tanec, najprv vďaka;
usmievavé majte líčka,
do vôle nech každý skáka.
Nesmieme byť nevďačníci,
no, takými byť nechceme —
dobré pokoj dať sklenici!
Za hostinu ďakujeme
svadobným pánom rodičom,
za priateľský dôkaz lásky
nech im nechýbuje v ničom,
péče nestlú čelom vrážky.
Hospodin nech stonásobne
im to všetko vynahradí,
pár nech vedie žitie zdobné
bezúhonne a bez vady.
Zdarný pár nech im k radosti
a rodine ku cti slúži,
to za všetkých prajem hostí —
daj Boh šťastia, po ňomž túži!

Obdaruj ich lásky darom
Otec nebies dobrotivý:
rodičov nech s novým párom
dlho v láske šťastne živí!

Odobierka mladuchy pred sobášom.

118.

Rodičia milení! Nastupujem novú
cestu žitia, preto za vernú výchovu,
čo od narodenia ste mi dokázali,
príjmite výraz vrelej, detskej vďaky, chvály.
Ved ste ma vždy viedli bázne Božej cestou
k dobrému, kým som sa stala dnes nevestou.
Odpusťte slabosti, chyby a poklesky,
odmeň Vám starosti sám Otec nebeský.
Prosím požehnanie k kroku manželskému
prv, než ruku podám ženíchu milému.
Boh Vám všetko odplaf hojne plnou mierou,
veď ja vždy ostanem vernou, vďačnou dcérou!

119.

Drahí rodičovia! Nadišla hodina
z múdreho riadenia Boha Hospodina,
že musím opustiť dom, Vás, duše drahé;
verne sa pridržať na života dráhe
dľa Písma svätého svojeho manžela,
jemuž dľa prísahy patrím od dnes celá.

Ťažko je lúčiť sa od Vás, mamko milá,
veď ste ma pečlivo chovala, kojila.
Za Vaše námahy, péče a starosti
nemohla som sa Vám odmeniť v mladosti;
lež bárs ostanete s drahým otcom sama,
Boh svojou pomocou budiž povždy s Vama.
Veď Vás ja vždy budem v mojom srdci nosiť,
zdravie, požehnanie od Boha Vám prosiť.
Za lásku, výchovu ešte raz ďakujem:
S Bohom! On Vás žehnaj! zo srdca vinšujem.

Pre oddavača rúcha.

120.

Ctená priateľka!

Daj Boh šťastia a deň dobrý,
mnohovážni priatelia!
viem, že s námi si prajete
úprimného veselia.
Lež kým sňatok manželský sa
pred oltárom potvrdí,
dovážam rúcho svadobné
Vám, na čo som len hrdý.
Príjmite ho čo závdavok
— bárs nie v striebre a zlate —
od poctivej, milej panny,
ktorú domov čakáte.
A Vám prajem z celej duše,
žeby radosť neklesla:

by Vám v srdci dobrom, cnostach
krajšie rúcho doniesla!

Pri donesení stromčeka.

121.

Prinášame stromček zelenej nádeje :
nech sa Vám v manželskom stave dobre deje ;
nech kvitne a nesie ovocie splnenia,
nech sa Vaše túžby v skutočnosť zamenia.
A nie na dnes, zajtrá, lež na dlhé roky,
nech sú požehnané, šťastné Vaše kroky!

Pri čepčení.

(Vinš družbov.)

122.

Poslednie Ti slovo chce povedať družba,
bo s týmto úkonom končí sa mi služba,
keď ozdobu panny, ten vienok zelený,
zameníš s korunou vzáctnou hodnej ženy ;
„ustúpi družiny skočnej shon veselý,
za kútik chalupy zaviažeš svet celý.“
Tu v mene mládeže s Tebou sa rozlúčam,
do Tvojej pamäti priateľky porúčam.
Nechže sa ti dobre vodí v novom stave ;
nech Ti čepček nikdy nie ťarchou na hlave :
nech Ťa neskormúti viac nepriazeň sveta ;
ži s manželom svojím mnohé blahé letá!

(Vinš starejšej pri čepčení.)

123.

Miesto venca panenského
kladiem Ti na hlavu
— keď on je Tvoj, Ty si jeho
tú ozdobu pravú.
Tá nech že Ťa upomína,
že patriš mužovi,
s príchodom do jeho domu
nech vzkvitne ráj nový.
Žite v láske a tešte sa
bohoľúbe spolu:
láska nech Vám šťastie nesie,
žitie, dobrú vôľu!

ÖBSAH:

I. Vinše vianočné.	Stráňa
Rodičom, rodine, priateľom č. 1—35	1—27
II. Vinše novoročné.	
Rodičom, rodine, priateľom č. 36—49	27—35
III. Vinše na mena.	
Rodičom č. 50—73	36—54
Starým rodičom č. 74—80	55—60
Rozličnej rodine „ 81—90	61—68
IV. Vinše mendičné.	
a) novoročné č. 91—93	69—72
b) meninové „ 94—95	73—74
c) svadobné „ 96—98	75—77
d) pri roznášaní öblátok č. 99	78
V. Vinše svadobné.	
Č. 100—123	79—105

Ňákladom **J. Gašparika**, kníhkupca v Turčianskom Sv. Martine vyšly dosiaľ nasledujúce knižky :

Malý katechismus dra M. Luthera. Viaz. 24 hal.

Modlitebná knižočka pre evanjelicke dietky. Sostavil Bohuznámy. Cena 12 halierov.

Porádek Svate Pašie. Viazané 32 hal.

Dížeň, mäkčeň a ypsilon. Návod, ako možno za tri dni naučiť sa správne po slovensky písať. Napísal J. G. Leštinský. Cena 40 hal.

Nový vinšovník obsahujúci vinše sviatkové, meninové, mendičke a svadobné. Napísal Samuel Kupčok. Cena 60 halierov.

Poklad. Rozprávka. Napísal Jonatan Dobr. Čipkay. Cena 12 hal.

Lacík. Rozprávka. Napísal Aug. Horislav Škultéty. Cena 10 halierov.

Pavučina. Rozprávka. Napísal Jon. Dobr. Čipkay. Cena 12 halierov.

Ztratené peniaze. Rozprávka. Napísal A. H. Škultéty. Cena 10 halierov.

Skapaný diamant. Rozprávka. Napísal Jonatan Dobroslav Čipkay. Cena 20 halierov.

Starootcovský prsteň. Rozprávka. Napísal Jonatan Dobroslav Čipkay. Cena 24 hal.

Krivá hus a ručník. Rozprávka. Napísal August Horislav Škultéty. Cena 16 halierov.

Bláznivá a Ako sa naučil Miško kapustu jesť? Dve rozprávky. Napísal Z. Lojková. Cena 16 hal.

Choré deti a kto z mladi zvieratká muči, ten sa ľuďi mučiť uči. Dve rozprávky Augusta Horislava Škultétyho. Cena 16 halierov.

Sluby. Obraz z ľudu v jednom deji. Napísal Jozef Gregor-Tajovský. Cena 30 halierov.

Na svite. Verše Somolického. Cena 1 koruna.

Krem toho dostať u neho **všetky slovenské knihy**, medzi nimi i nasledujúce:

Kytka z Tatier. Od Strýčka Slavosa. Cena 2 kor.

Lacné čítanie. 25 knižočíek po 12, 20, a 30 halierov, celok kor. 3.72.

Národný spevník. Cena 1 kor.

Rečovanky. Dve knižočky po 30 hal.

Robinson Crusoe. Druhé vydanie. Cena kor. 1.40.

Rozprávky Fr. Hoffmana. 5 knižočíek za 4 koruny.

Slovenské hádky. Cena 32 hal.

Slovenské Povesti. Vydanie Salvovo. Viaz. kor. 3.60.

Školské prázdniny. Cena 30 hal., viaz. 40 hal.

Venec slovenských národných piesní. Cena 1 kor.

Vybrané spisy Kr. Šmida. 5 knižočíek za kor. 1.30

Zlaté perličky pre dobré detičky. Cena 30 hal.

Zo slovenskej chalúčky. Cena kor. 1.60.

Zo sveta malých. Cena 80 hal.

Zo života. (S obrázkami.) Cena 20 hal.

Poštou každá menšia knižka o 10 hal., väčšia o 20 halierov viac.
